

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. De Adulterio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

explicet *Votum*. Hinc femina soluta, v.g. peccans cum Sacerdote, Diacono, Subdiacono, vel professo, vel habente vota biennij Societatis Iesu, &c. sufficit si dicas, *se cum eo, qui voto obnoxius erat, peccasse*. Ratio horum est eadem, quae *precedenti num.* dicta est.

5. Sed iam exoritur alia difficultas: An qui habens *Votum Castitatis*, est causa inducens alios ad turpiter peccandum; debeat suum tale *Votum* explicare? v.g. Petrus Sacerdos, vel Religiosus consilium dat, vel inducit Paulum, & Antoniam nullo voto obstrictos, ad illicitum congressum; debetne Sacerdos ille per eam inductionem fatetur, explicare se esse Sacerdotem?

Respondeo non debere. Ita Sanch. l. 5. in *decal. cap. 6. n. 10. in simili*. Ratio est, quia *Votum* non videtur se extendere, nisi ad obligandum voventem, ne ipse in sua persona delectationes Venereas admittat; non vero, ne alios ad eandem inducat, propriam enim, quamque Castitatem promissit, non alienam.

6. Hic denique nota, Novitium qui nondum vlla vota emisit, non obligatur patrefacere se esse Novitium si forte peccet contra Castitatem: quia donec vovent, novam speciem peccati non committit.

De Peccato cum filia Confessoris, an sit Sacrilegium explicandum Confessario; dixi *superius*, §. 1. n. 4.

Sacrilegium ex loco sacro.

7. Iam verò quoad alterum genus in hac materia, quod est, quando, in loco sacro, ejusmodi turpia perpetrantur; sciendum est, per voluntariam pollutionem, seu feminis effusionem, quando notoria est, pollui Ecclesiam, & reconciliatione indigere. Certum autem est copulam illicitam, & quamcumque illicitam feminis effusionem, in loco sacro habitam, si sit notoria, superaddere peccato rationem sacrilegij in Confessione patefaciendam.

8. Sed quid primò: quando copula est occulta? Respondeo; licet communior, & probabilior sententia sit, etiam tunc esse sacrilegium. Ita Suar. t. 1. de *rel. lib. 3. c. 7. num. 4.* Sanch. lib. 9. de *mar. disp. 15. num. 1. Bon. de *matrim. q. 5. p. vlt. n. 7.* Tamen probabile etiam est, non esse, atque adeò in Confessione minime explicandam. Ita Vasq. t. 1. p. 2. *disp. 98. cap. 3. n. 6.* Basil. Pont. de *mar. lib. 10. cap. 10. n. 15.* citans alios, & dicens esse sententiam communem Doctorum. Ratio est, quia in tantum est sacrilegium, in quantum polluitur Ecclesia: ac non polluitur per occultam copulam; ergo &c. Quando autem fuit occulta copula, sed deinde post aliquot dies, v.g. facta est notoria; polluitur quidem Ecclesia in foro externo, indigetque reconciliatione: At copula *precedens* non fuit in foro interno sacrilega, nec ab illa, quia occulta, fuit Ecclesia violata.*

Idem docet Alesand. Tamburinus his verbis: Ecclesia, & cœmeteria occulte polluta, quando pollutio latet, non indigent reconciliatione; at quando incipit publicari violatio, necesse est, ut Ecclesia reconcilietur.

9. Quid secundò: Si copula sit licita, id est, conjugalis? Respondeo, si adsit necessitas, non esse sacrilegium: de qua vide Sanchez lib. 9. de *mar. disp. 15. n. 12.* & nos dicemus paulò infra c. 3. §. 5. n. 40.

10. Quid tertio: De osculis, tactibus, & locutionibus turpibus sine effusione feminis in Ecclesia publice factis? Respondeo non esse ex hoc capite sacrilega; unde nec specialiter in eorū Confessione sacer locus aperiendus Ita *ibidem*. Ratio est, quia hoc sacrilegium committitur ex eo, quod violatur Ecclesia (quæ quidem violatio per sacros Canones inducta fuit:) at per solos tactus quomodocumque impudicos, quamvis cum pollutionis periculo (modò pollutio non sequatur) non violatur Ecclesia: ergo, &c.

11. Notanter dixi (ex hoc capite:) non enim est negandum, si quis hæc vel similia exerceat in loco sacro, cum magna Ecclesie irreverentia, ut si meretricem publice ante Altare impudicè quis tangeret, si in sacro

templo lascivas Comœdias repræsentet, &c. non est quàm negandum, ab hoc sacrilegij scelus in sua propria specie committi etiam exclusâ omni humana prohibitione. Ita Bon. circa 1. *Decal. pr. q. 6. n. 14.* & alij *passim*. Respondeo, quia esset gravis irreverentia divini cultus, atque ipsius Summi Dei notabilis injuria.

12. Petes, quid intelligitur, ad hunc effectum, non loci sacri, Respondeo quamvis ad effectum refugij loci sacri nomen intelligatur, includatque nō solum Ecclesiam ipsam, Capellamque suas, sed etiam Sacrilegium Monasterium, &c. Ita Sanch. lib. 9. de *mar. disp. 15. n. 24.* At ad effectum constituendi sacrilegium, tum homicidio, tum in furto, tum hæc, intelligitur sola Ecclesia, & solum Cœmeterium, hoc est, Ecclesia cum suis Capellis consecrata; aut saltem ab Episcopo benedicta, sacris officiis, aut sepultura fidelium deputata. Sanchez *ibid. d. n. num. 23.* non ergo oratoria sacralia priuata, etiam ibi celebretur ex licentia Pontificis. Sanchez *ibid. n. 39.*

13. Denique adverte duo: Primò, non addere vram sacrilegij speciem, circumstantiam temporis. Ita de Lugo. *disp. 16. de pen. sect. 1. 2. num. 323.* Sive igitur die festivo, sive die veneris Sancto commissum fuerit peccatum, non est necesse ejusmodi temporis in Confessione meminisse. Nisi forte ex alio capite Deo, ejus cultui irreverentia aliqua notabilis irroperet. Ita *ibid. n. 24.* ut si quis v.g. ludos publicos, vel Comœdias, ludicra spectacula exhibere in die Veneris Sancto, vellet; idem esse contra Dei reverentiam, nemo dubitare debet.

14. Secundò: Nec ex se superadditis similis sacrilegij malitia, ex eo quod quis peccet gestando sacras Reliquias. Ita Fill. t. 2. *tr. 30. c. 7. num. 129.* apud Dian. *prælat. ref. 18.* Ratio est, quia non videtur tam gravis irreverentia.

15. Quid, si Sacerdos, v.g. portans Sacram Eucharistiam, vel primò copulam carnalem haberet, vel eundem infamaret, seu furaretur, seu quid simile peccatum pararet? Respondeo: in primo casu magnam irreverentiam agnosco; unde & grave speciale sacrilegium contra Religionem commissum, atque adeò Sacramentum subijcendum. In secundo tam gravem irreverentiam non video. Nec novum est, non omnia peccata æqualem turpitudinem continere: nam propter eandem rationem eum, qui valde impudica ante Altare exercet, modò *num. 11.* a sacrilegio non liberavimus; liberamus tamen alia peccata non ita turpia committentem. Ita Azor. t. 3. *cap. 17. quest. 15.*

§. II. *Additio.*

1. VNum hæc addendum superest: Contra eos, qui rapiunt vel sollicitant, vel corrumpunt Moniales, quod est committere sacrilegium ex parte feminae, fulminatur in iure Canonico, c. *si quis raperit* 27. q. 1. pena capitis, & item sacrilegi bona Monasterio deputantur. Nota illud *vel*: significat enim eandem incurrere penam, etiam si raptus non adsit, non sollicitatio; & etiam si adsit sollicitatio sine rapto, &c.

Duas esse numero malitias in Sacerdote, seu Professo peccante cum Professa, speciatim aperiendas in Confessione; dicam mox capite sequenti, §. 1. n. 2.

De Sacerdote Græco vxorato, an sacrilegium committat, si alias tangat; dixi in superioribus l. 2. c. 6. §. 3. n. 3.

CAPUT III.

§. I. *De Adulterio.*

1. IN *Methodo conf. lib. 2. cap. 7. §. 6.* sic habes: Certum est conjugatum turpiter peccantem cum soluta, vel contrà, debere explicare se esse conjugatum: quia tunc adsit nova, species, nempe adulterium, sed quia

non est. An quando conjugatus cum conjugata) & idem
 dicitur, quando profectus, seu Sacerdos cum professa
 fuerit, explicandum sit status viri, & quae An satis sit dice-
 re, Commisit adulterium sacrilegium, &c.

1. Dico non esse satis; sed adulterium, vel sacrile-
 gium parte utriusque esse perpetratum, forte neces-
 sario explicandum. Ita de Lugo *disp. 16. de pen. sect. 5.*
 Ratio est, quia tunc duo sunt commissa pecca-
 ta, &c. Ita Sanch. *de matr. d. 18. num. 4. Azor. tom. 3.*
 cap. 23. Ratio est, quia in his semper injuria fit

De delectatione morosa conjugati, vide *infra*, l. 10. c. 3.
 Superest hic, tanquam in suo loco, querere, An
 qui sponsam habet de futuro, id explicare debeat, si con-
 jugatam peccet? Respondeo. De hac re dixi pau-
 lo superius, cap. 1. §. 2. num. 9.

§. II. Additio.

Sodomia Conjugati.

Dixi §. precedenti, n. 3. sodomiam cum propria
 conjugata esse item adulterium; unde sequitur,
 peccatum esse in confessione declarandum. Quidquid di-
 citur Sanch. & alios, Machadus apud Dian. p. 5. ar. 12.
 non est hoc emergit difficultas: An satis sit ejus-
 modi scelus sic perscrutari: Peccavi contra naturam cum
 conjugata: Respondeo, non esse satis; addendum enim
 necessarium est, eam conjugatam fuisse propriam. Ita Sanch.
 l. 9. de matr. disp. 18. num. 4. & 5. Pontius apud Castr.
 l. 1. de matr. p. 4. §. 3. num. 17. Bossius p. 3. mor. l. 1.
 in 2. §. 11. num. 32. Ratio est, quia scelus explicetur
 peccatum, quod non commisisti: per illa enim verba:
 Peccavi contra naturam cum conjugata, significatur, quod
 contra naturam peccasti per te sit. Dices: Addat peni-
 tentes se cum Conjugata peccasse. Viro consentiente. Res-
 pondeo: sic significabitur, injuriam factam esse contra
 propriam penitentis uxorem; quasi verò penitens
 abusus fuerit uxore alterius, non vero uxore sua. Replicas:
 Addat se cum Conjugata peccasse, propria ipsius peni-
 tentis uxore consentiente. Respondeo: sic imputaretur
 propriæ uxori peccatum, quod non commisisti; nempe
 cum cooperatam esse cum peccato uxoris alterius Viri;
 quæ Vxor alterius, per hæc verba, significatur. Sodomiam
 esse peccatum.

2. Obijcis. Dicendo: Peccavi contra naturam cum mea
 conjugata, notam infamiam apud Cōfessionem in tuto ejdem
 Conjugati. Respondeo: de hac re dictum est univèrsim
 in *Met. Conf. l. 2. c. 9. §. 2.*

§. III. Adulterij Pœna.

Nulla pœna spiritalis, qualis est excommunica-
 tio, irregularitas, &c. ex adulterio, saltem ipso fa-
 cto, incurritur. Temporales autem sunt quinque. Prima,
 ut dos, & donata propter nuptias amittantur. Secun-
 da, ut amittatur ius petendi debitum conjugale. Tertia,
 ut incuratur aliquando obligatio restitutionis. Quarta
 notat à Iudice infligenda adulteræ, non autem adulte-
 ro. Quinta, ut propter ipsum adulterium possit fieri
 divorcium. De hac quinta, in tractatu de Matrimonio,
 Quarta pertinet ad Iudices externos; De tertia & secun-
 da, hic nostrum erit nonnulla delibare. Denique prima,
 quæ nobis pertinet item ad eosdem Iudices; quæ tamen
 de illa nobis videbuntur necessaria, non prætermitte-
 mus.

1. Primò ergo, licet adultera Vxor amittat dotem

(non verò in iure in communi paraphernalia, ex Sylv. v.
Adulterium, q. 6. lege Sanch. l. 10. de Matr. disp. 8. num. 10.
 qui notat aliud ex iure Regni Castellæ. Jeamque Vir lu-
 cretur post sententiam) nam ante sententiam solum po-
 test eam retinere, si forte ejus habet possessionem; non
 verò ab Vxore possidente eripere) ante tamen, si Vir;
 adulterante Vxore, & ipse adulteretur, non amittit do-
 tem Vxor. Sic Covar. in 4. Decret. p. 2. cap. 7. §. 6. num. 2.
 Menoch lib. 2. de arb. casu 287. afferentes lura; quia, ut
 habet textus, l. viro, ff. sol. matr. Paria delicta mutua com-
 pensatione dissolvuntur.

2. Hinc fit, ut vir occultè adulter non possit in con-
 scientia vxorem publicè adulteram accusare civiliter, &
 dotem acquirere; quod si acquirat, tenetur in conscientia
 restituere: Ratio est, quam tangit Sylvester. v. *Dos* q. 15.
 quia leges disponunt applicare dotem Viro, non quidem
 adultero, sed innocenti.

3. Quia si post dotem ipsi applicatam à Iudice, vir
 adulteretur? Respondeo, tunc non teneri eam Vxori resti-
 tuere, saltem ante sententiam Iudicis; quia ex una parte
 eam jam fecerat suam, & ex alia, hæc est pœna, &c.

Dixi (accusare civiliter) nam criminaliter, hoc est, ad
 damnandam adulteram, cuius morte potest: Ita Sanch.
 l. 10. de matr. disp. 8. n. 33. quidquid alij ibidem contra di-
 cant, quia, quoad criminalia sunt impares vxor, & vir in
 hoc delicto: vxori enim sub pœna mortis, non autem
 Viro adulterium prohibetur. De pœnis adulterij, præter
 citatos, vide Azor p. 3. l. 3. c. 8.

5. Secundò, Adulter amittit per leges jus exigendi
 debitum conjugale ab Vxore, unde sequi videtur peccare
 adulterum, si suæ Conjugi conjugatur; quia sine iure
 conjugitur. Lege Nau. in *summa* c. 22. n. 23. Dico tamen
 cum Soto in 4. disp. 16. q. 2. ar. 6. id non sequi; quia hæc
 est pœna, ad quam incurrendam requiritur accusatio par-
 tis, & sententia Iudicis, adde Conjugem innocentem,
 quando fortè scit adulterium sui Conjugis, posse remitte-
 re injuriæ sibi factam, & sic innocentis non jus offendit;
 quia volenti, & consentienti nulla fit injuria. Lege
 Sanchez, l. 10. de matr. disp. 13. præsertim à n. 10. qui opti-
 mè declarat, quando esset scandalum retinere apud se
 Conjugem adulteram; quid faciendum innocenti ne vi-
 deatur cooperari cum adulterio.

6. Tertiò, Conjug innocens potest negare debitum
 adultero, quia nimirum frangenti fidem, fides non debe-
 tur: debet autem esse certus Conjug, saltem per vehe-
 mentem suspicionem, de adulterio, si enim dubiæ, vel
 etiam probabiles essent conjecturæ, negare debitum non
 posset; quia nemo est spoliandus iure, quod possidet, pro-
 pter dubium, vel probabilitatem, ut latè diximus, l. 1. in
 decal. c. 3. n. §. 6.

Dixi (Conjug innocens) nam si & ipse adulter sit;
 negare debitum licet nequit; quia jam injuriæ adulte-
 ri compensata invicem sunt.

7. Quoniam verò conjug innocens potest, si velit, in-
 juriam sibi factam remittere, & reddere debitum Con-
 jugi adultero, ut modo dictum est; queruntur duo: Pri-
 mò; An sufficiat remittere mente, atque adeò nihil
 sciente Conjug adultero de tali remissione? Secundò,
 an si semel innocens remisit, possit in posterum negare
 debitum, ex vi adulterij, non quidem novi, tunc
 enim posset sine controversia; sed ejus, quod remis-
 sum est?

Respondeo ad primum, sufficere. Ita Sanch. lib. 10. de
 matr. c. 14. n. 2. quia ejusmodi remissio non est donatio, vel
 similis contractus, ad quorum valorem requiritur accep-
 tatio; sed est veluti cessio quædam iuris, ad quam sufficit
 ipsa mera renuntiatio; hac enim posita, statim, sagittæ
 instar, jus competit cessionario: sicuti renuntiata hære-
 ditate, statim sine alia acceptatione competit substituto
 hæreditas: sic ergo, facta remissione à Conjug inno-
 cente, statim adultero competit ius petendi, quod erat
 per illam injuriam adulterij impeditum.

Respondeo ad secundum, non posse deinde negare
 debitum, nec accusare adulterum. Ita idem *ibid.* n. 1. Ratio
 est,